

MAP III

PRAHA 22

ANALYTICKÝ POPIS STAVU ROVNÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ V ÚZEMÍ

MČ PRAHA 22 – MÍSTNÍ AKČNÍ PLÁN ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ III

AKTUALIZACE: LEDEN 2023

PRO PRAHU 22 - UHŘÍNĚVES, HÁJEK U UHŘÍNĚVSI, PITKOVICE, BENICE,
KOLOVRATY, KRÁLOVICE, NEDVĚZÍ U ŘÍČAN

Obsah

ÚVOD	2
PODKLADY A VSTUPNÍ DATA	3
PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	4
ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	5
KODEX ŠKOLY	6
METODIKA ROVNÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ	6
SPOLUPRÁCE SE ŠKOLOU A KOMUNIKACE MEZI RODIČI, UČITELI A ŠKOLOU	9
SHRNUTÍ POZNATKŮ	10
ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ	13

ÚVOD

Rovné příležitosti jsou jednou z priorit demokratické společnosti, dlouhodobou prioritou EU a deklarovanou prioritou vlády.

Co rovné příležitosti znamenají? Znamenají potírání diskriminace, podporují rovnou startovní čáru pro všechny, bez ohledu na pohlaví, věk, zdravotní stav, sociální zařazení. Rovné příležitosti jsou o stejných možnostech, o stejném přístupu, o stejné šanci.

Rovné příležitosti mají být také východiska pro vzdělávací politiku, protože:

- 📖 **Právo na vzdělávání** je jedním ze základních lidských práv a je zakotveno ve většině ústav vyspělých zemí. Přístup k naplnění tohoto práva by měl být pro všechny občany stejný.
- 📖 **Plné využití potenciálu každého jedince** vede k vyšší ekonomické produktivitě celé společnosti.
- 📖 **Péče o vzdělání všech přináší nemalé finanční úspory** na sociálních dávkách, sociálních službách, zdravotních výdajích, snížené kriminalitě.
- 📖 **Nedostatečná integrace menšin a zvyšující se migrace ohrožují soudržnost společnosti**, spravedlivé vzdělání je jedním z klíčových nástrojů pro řešení tohoto problému.

MČ Praha 22 dlouhodobě a otevřeně téma rovných příležitostí podporuje, a to nejen v rámci svých klíčových dokumentů, ale také prostřednictvím Poradny pro rovné příležitosti, kterou mohou využívat všichni občané MČ Prahy 22 již od roku 2016 zdarma, a také prostřednictvím podpory prorodinné politiky a mezigenerační solidarity.

Co se týká vzdělávání na území MČ Prahy 22, projekty místních akčních plánů rozvoje vzdělávání jsou zacíleny v souladu se základními ideologickými a hodnotovými východisky strukturálních fondů EU i mezinárodními a evropskými závazky České republiky na rozvoj kvalitního moderního inkluzivního vzdělávání, ve kterém hrají rovné příležitosti významnou roli. Tomu odpovídá také snaha podpořit inkluzivní přístupy ve vzdělávání a snaha monitorovat a podporovat spravedlnost ve vzdělávání.

Byla zahájena aktivní podpora rovnosti ve vzdělávání (v použitých metodách, procesech, podpoře dobrého klimatu škol) tak, aby každé dítě či žák měli možnost rozvinout plně svůj potenciál bez ohledu na své zdravotní či socioekonomické odlišnosti. Moderní inkluzivní (nikoliv jen integrativní) vzdělávání má být prováděno formou, která je pro všechny zúčastněné obohacující. Téma rovné příležitosti budeme také zohledňovat při plánování

aktivit v rámci jednotlivých ročních akčních plánů, které se realizují v průběhu projektu MAP III.

Projekt MAP na území MČ Praha 22 podporuje prostřednictvím vzájemné spolupráce a společného místního akčního plánování lokálních aktérů rozvoj moderního inkluzivního vzdělávání v řešeném území. Jedním z úkolů realizačních týmů MAP II je také sledovat stav rovných příležitostí ve vzdělávání v oblastech specifikovaných blíže v dokumentu Metodika rovných příležitostí ve vzdělávání pro prioritní osu 3 OP VVV (č. j.: MSMT-34985/2017-2) a v příloze této metodiky nazvané Kodex školy. Metodika říká, čeho je třeba si všimnout, Kodex školy pak v sobě shrnuje výsledek dosavadní odborné diskuse a dává jasný návod, oč školy mají usilovat a jaké charakteristiky by měla mít kvalitní a férová škola.

Je důležité, aby v rámci chystaných ročních akčních plánů MAPu byly zohledněny klíčové zásady a cíle vzdělávání, jež jsou uvedeny i v rámci klíčového dokumentu *MŠMT Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+* a jsou následující:

- ↳ rovný přístup ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace,
- ↳ zohledňování vzdělávacích potřeb jedince,
- ↳ vzájemná úcta, respekt, solidarita a důstojnost,
- ↳ všeobecný rozvoj osobnosti s důrazem na poznávací, sociální, morální, mravní a duchovní hodnoty.

Vzhledem k tomu, že v rámci projektu MAP již ušla MČ Praha 22 delší cestu, byly v minulosti rovné příležitosti na našem území mapovány a vyhodnocovány. Protože se jedná o téma důležité a aktuální, protože souvisí také s tématem společenské odpovědnosti, protože se doba ve společnosti dynamicky vyvíjí a mění, rozhodli jsme se tuto Zprávu aktualizovat o nové aktivity, jež byly v této oblasti realizovány. Zároveň pak tato Zpráva plní funkci osvětovou/edukativní, kdy tuto oblast rovných příležitostí chceme více přiblížit a ve srozumitelné formě pak představit shrnutí zjištění potřeb a doporučení v kontextu rovných příležitostí pro mateřské a základní školy na území MČ Praha 22.

PODKLADY A VSTUPNÍ DATA

Jako podklady pro zjišťování stavu rovných příležitostí a příčin identifikovaných problémů v území relevantním pro projekt MAP II MČ Praha 22 byly využity Výsledky dotazníkového šetření potřeb mateřských škol v rámci projektu Šablony I a II OP VVV v jednotlivých ORP a Výsledky dotazníkového šetření potřeb základních škol v rámci projektu Šablony I a II OP VVV v jednotlivých ORP (realizovaného MŠMT) s daty zpracovanými k listopadu 2019. Nejvíce informací pochází z vlastních dotazníkových šetření realizačního týmu v oblasti sběru dat

požadovaných na základě již zmíněné Metodiky rovných příležitostí, dotazníkového šetření monitorujícího překážky v naplňování Kodexu škol a přenosu informací o potřebách škol do MAP, realizovaných v březnu 2019. Tyto postřehy pak byly doplněny daty získanými prostřednictvím dotazníkového šetření Spolupráce se školou a komunikace mezi rodiči, učiteli a školou, vyhodnoceného v květnu 2020. Využito bylo také dotazníkového šetření dokreslujícího vnímání atmosféry školy na základě 1 410 vyplněných dotazníků sledujících informace o komunikaci a spolupráci mezi rodiči, učiteli a školami. Zde lze sledovat vnímání atmosféry škol (i vzdělávání) těmito skupinami. Dalším nástrojem pro získání informací v rámci MAP byla osobní jednání a rozhovory s aktéry, od kterých byly získány informace, které jsou zde zpracovány. Bylo využito i informací z výročních zpráv škol za školní rok 2021/2022.

Základní teze a postřehy této zprávy byly zformulovány na základě poznatků zjištěných při realizaci projektu MAP II v průběhu roku 2020, vznikl Analytický popis stavu rovných příležitostí v území pro rok 2020. Tento popis byl počátkem roku 2022 doplněn výstupy opakovaných dotazníkových šetření realizačního týmu MAP (říjen 2021), dostupnými informacemi o potřebách rozvoje škol a poznatky předběžného vyhodnocení agregovaných dat MŠMT poskytovaná realizátorům projektů MAP II v lednu 2022. Vznikl tak tento aktualizovaný dokument, Analytický popis stavu rovných příležitostí v území 2022.

Pozn. Přesné tabulky a grafy jsou k dispozici v dokumentu Analytický popis stavu rovných příležitostí v území lze nalézt zde.

PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Dotazníkové šetření MAP, zaměřené na potřeby MŠ ukázalo, že mateřské školy potřebují pomoc v těchto oblastech:

- ⌵ Finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, speciálního pedagoga, psychologa, pedagogických i nepedagogických pracovníků)
- ⌵ Rozvíjení povědomí o inkluzivním vzdělávání u pedagogů
- ⌵ Vyvinutí efektivní praxe při práci s dětmi s odlišným pracovním jazykem
- ⌵ Získání finančních prostředků na realizaci vhodných podpůrných opatření, která povedou k naplnění inkluze v MŠ
- ⌵ Založení kroužku českého jazyka pro cizince/efektivní výuka tohoto jazyka
- ⌵ Individuální práce s cizojazyčnými dětmi
- ⌵ Logopedická podpora dětí
- ⌵ Snížení počtu dětí ve třídách

- ☞ V rámci inkluze potřebují MŠ podporu speciálně-pedagogické péče, např. formou spolupráce s poradenskými zařízeními
- ☞ Schopnost pracovat s dětmi vhodně zvolenými metodami a prostředky

Shrnutí doporučení v kontextu rovných příležitostí pro MŠ na území MČ Praha 22 na základě dotazníkového šetření v rámci mapování situace a potřeb předškolního vzdělávání:

- ☞ Doporučením je pokračovat kontinuálně v dosavadní podpoře inkluzivního vzdělávání a obecně také rovnosti v oblasti vzdělávání prostřednictvím dotačního projektu MAP, eventuálně programu následných
- ☞ Doporučením je zaměřit pozornost na komunikaci klíčových aktérů vzdělávání a podporu dobrého klimatu škol, které vychází ze vzájemného pochopení plynoucího z funkční komunikace aktérů. Zde je nutné brát v potaz, že podpora efektivní vzájemné komunikace je jednou z klíčových podmínek pro úspěšnou realizaci inkluzivního vzdělávání ve spolupráci s rodinou i dalšími relevantními aktéry.
- ☞ Doporučením je soustředit se na podporu bezproblémového přechodu všech dětí z mateřských škol na školy základní, například v podpoře osvěty školní zralosti

ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Dotazníkové šetření MAP, zaměřené na potřeby ZŠ ukázalo, že základní školy potřebují pomoc v těchto oblastech:

- ☞ Snížení počtu žáků ve třídách obecně, jež povede k možnosti aktivnější seberealizace jednotlivců a k možnosti dělit výuku ve všech ročnících
- ☞ Řešení nedostatku kvalifikovaných asistentů pedagoga, finanční a personální zajištění školního psychologa a speciálního pedagoga na plný úvazek
- ☞ Prostory pro realizaci podpůrných opatření
- ☞ Dostatek prostor a finančních prostředků k rozšíření možností pedagogů při práci s individualitou žáka
- ☞ Podporu při práci s OMJ
- ☞ Podporu při případné distanční výuce
- ☞ Zjednodušení administrativních požadavků, zejména vyjasnění indikátorů a „polidštění“ administrativního jazyka pro pedagogickou veřejnost

Shrnutí doporučení v kontextu rovných příležitostí pro ZŠ na území MČ Praha 22 na základě dotazníkového šetření v rámci mapování situace a potřeb základního vzdělávání:

- ☞ Doporučením je pokračovat v rámci MAP II s podporou vzájemné komunikace mezi jednotlivými aktéry vzdělávání, v jejich propojování a v podpoře budování znalostí dovedností v této oblasti u vedení škola pedagogů
- ☞ Doporučením je pokračovat v osvětě v rámci oblasti rovných příležitostí u všech klíčových aktérů MAPu.

KODEX ŠKOLY

V období 2019–2020 bylo realizováno dotazníkové šetření, týkající se Kodexu školy, kterého se účastnily mateřské a základní školy na území MČ Praha 22. Konkrétně se jednalo o 4 mateřské školy a 3 základní školy. V rámci dotazníkového šetření se zkoumaly překážky bránící školám a školkám v naplňování kritérií Kodexu škol/ek.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplynula převaha odpovědí ve smyslu, že školy a školky naplňují kritéria Kodexu zcela či téměř zcela. Z dotazníkového šetření vyplynuly také potřeby škol a školek, v čem potřebují pomoc při naplňování kritérií KODEXU ŠKOLY. Z něj vyplynulo, že velkým problémem je především vysoký počet dětí a žáků ve třídách a naplněnost kapacity škol. Dále byla zmiňována diagnostika dětí tzv. za pochodu v průběhu školní docházky.

Tuto diagnostiku komplikují dlouhé čekací lhůty a vytíženost relevantních pracovišť. Celý řetězec vrcholí nedostatkem asistentů pedagoga, speciálních pedagogů, psychologů a tlumočnicků.

Řešením je tedy zajištění dostatečné kapacity škol, snížení počtu dětí a žáků ve třídách, zrychlení diagnostiky, podpora dětí a žáků s OMJ-včetně podpory komunikace s jejich rodiči a personální podpora v podobě zajištění dostatečného množství a kvality pracovníků zajišťujících inkluzi, včetně psychologů. Dále by školy uvítaly vhodné DVPP v oblasti podpory naplňování Kodexu školy, samy usilují také o intenzivnější spolupráci s rodiči.

V rámci MAPu II. byl vytvořen Kodex komunikace pro zlepšení vzájemné komunikace a posílení vztahů mezi rodiči a školou (školou a rodiči), který blíže představujeme v kapitole Spolupráce se školou a komunikace mezi rodiči, učiteli a školou.

METODIKA ROVNÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ

V případě vyhodnocení výsledku dotazníku sledujícího kvantitativní indikátory poukazující na možné nerovnosti ve vzdělávání mezi školami, či mezi jednotlivými třídami konkrétní školy nebyly realizačním týmem identifikovány významné nerovnosti, ani žádné náznaky vytvářené segregace znevýhodněných dětí a žáků mezi školami, ani v rámci jedné školy, například vytvářením výběrových tříd a tříd, kde by naopak byly koncentrovány děti či žáci znevýhodnění. Srovnatelné jsou i náklady spojené s docházkou dětí a žáků do jednotlivých škol. Přístupnost školního stravování byla přímo cíleně sledována na ZŠ Kolovraty, ZŠ U Obory, MŠ Kolovraty, MŠ Sluneční, MŠ Za Nadýmačem. Všechny školy však aktivně informují zákonné zástupce o možnostech financování stravování potřebných dětí a žáků a spolupracují na konkrétních řešeních s pomocí rozličných dotačních projektů MPSV, MHMP, či s pomocí organizace Women for Women, p. s.

Identifikované rozdíly byly vyhodnoceny v kontextu dostupných informací o stavu a potřebách rozvoje vzdělávání v dotčeném území a jeví se jako pochopitelné a logicky vyplývající například z chybějících kapacit v oblasti MŠ či ZŠ. V území je stále nedostatečná kapacita MŠ, a to zejména těch, které by mohly využívat děti mladší tří let. I v oblasti základního vzdělávání je třeba navyšovat kapacity v celém území MAP. Například ZŠ Kolovraty byla ještě v roce 2020 pouze prvostupňovou školou. Od 1. 9. 2023 bude zahájena i výuka žáků 9. ročníku a škola se tak stane úplnou školou s I. a II. stupněm. Relativně vyšší podíl odchodů žáků z této školy na víceletá gymnázia ve srovnání s ostatními školami byl proto v předchozích letech jasným důsledkem této skutečnosti, nikoliv snahy o vytváření segregace v oblasti vzdělávání. Základní školy v obou městských částech si za daných okolností v oblasti inkluzivního vzdělávání vedou velmi dobře. I díky této skutečnosti lze vnímat speciální školství v území, koncentrující již z podstaty své činnosti znevýhodněné děti a žáky a reprezentované ZŠ a SŠ Praha 10, Vachkova 941 (poskytující výuku ve vzdělávacích programech – základní škola s upravenými výstupy vzdělávání, základní škola speciální I. a II. díl., Praktická škola jednoletá a Praktická škola dvouletá) výhradně jako pracoviště poskytující odbornou pomoc při vzdělávání potřebným. Rozvoj činnosti této školy je proto i z pohledu podpory rovných příležitostí pro rozvoj každého dítěte a žáka potřebný.

Pro situaci v území je pozitivní, že ve spolupráci s realizačním týmem MAP mateřské i základní školy aktivně pracují na usnadnění přechodu dětí z MŠ do ZŠ, osvětové činnosti v oblasti školní zralosti směřované k pedagogům a zákonným zástupcům dětí a žáků a osvětové činnosti cílené na rodiče a zákonné zástupce dětí a žáků s OMJ. Podporují aktivní začlenění těchto dětí a žáků do českých škol a podílely se ochotně též na dotazníkových šetření mapujících oblast vzájemné komunikace školy, pedagogů a rodičů.

Při sledování rovných příležitostí pro maximální možný rozvoj každého dítěte a žáka ve školách

hlavního vzdělávacího proudu je však třeba upozornit na nové negativní faktory působící mimo okruh sbíraných kvantitativních dat Metodiky rovných příležitostí.

Jedním z těchto faktorů jsou nouzová opatření spojená s pandemií COVID 19, která dopadla na děti, žáky a rodiče velmi tvrdě. Uzavírka škol byla v České republice jednou z nejdelších na světě. Děti a žáci nemohli po dlouhé měsíce navštěvovat volnočasové aktivity ani trávit čas se svými kamarády. Negativní dopady jejich dlouhodobé izolace jsou patrné nejen v oblasti vzdělávání, ale významně také v oblasti duševního zdraví a celkového wellbeingu.

V důsledku pandemie se zhoršilo duševní zdraví dětí a žáků, vyskytuje se více problémové chování či záškoláctví či zhoršení prospěchu, které jsou pro děti vždy zraňující a stigmatizující. Výraznou roli v prospívání dítěte během pandemie hrálo socioekonomické prostředí rodiny dítěte a prohloubení nerovností ve vzdělávání. Nelze podcenit možný nárůst rizikového chování dětí a žáků (agrese, šikana, závislostní chování) a nárůst sociální nejistoty v rodinách.

Všichni aktéři MAP chtějí pozornost, svoji činnost a aktivity zacílit na děti ohrožené a znevýhodněné, zvýšit podporou nejen v učení, ale také v psychosociální oblasti.

Nucené uzavření škol, distanční výuka, hybridní výuka, izolace a karantény i odlišná míra podpory v rodinném zázemí působily jako faktor umocňující nárůst stávajících nerovností a rozdílů mezi dětmi a žáky. Přitom nelze říci, že by žáci v tomto období nepracovali, nebo nedosahovali výsledků. Míra podpory a zázemí žáka jsou zcela logicky v každé rodině jiné, někteří žáci jsou zralejší a jsou schopni např. intenzivně se rozvíjet během samostudia, jiní pak potřebují vedení a soustavnou podporu. Zatím co jedni postupovali rychleji, další žáci v kontrastu s nimi ztráceli znalosti i návyky dříve nabyté.

Dalším z negativních faktorů byl válečný konflikt na Ukrajině, které školství zasáhlo zásadním způsobem, a to nejen na našem území. Školy vyvinuly maximální úsilí pro zapojení dětí-uprchlíků do vzdělávacího systému v souladu se stávající legislativou. Vpomohl i Dům UM zřízením adaptační skupiny pro nezbytné vzdělávání dětí před jejich započítáním plnění povinné školní docházky a jazykovou přípravou. Dětem uprchlíkům, kterým byla poskytnuta dočasná ochrana, a které byly přijaty do škol SO Praha 22 měly právo na vzdělání za obdobných podmínek jako děti ČR. Zejména ZŠ U Obory a ZŠ Kolovraty v maximální možné míře využily potenciál volných míst pro přijetí ukrajinských dětí k povinné školní docházce.

Školy k regulaci negativních dopadů pandemie COVID19 a válečného konfliktu v maximální možné míře využily finančních prostředků z dotačních programů, z kterých byly pořízeny nové digitální technologie, zajistily vzdělávání pedagogů v oblasti informačních technologií a mohly obsadit pozice asistentů pedagoga, cizojazyčných asistentů, ukrajinských asistentů.

Školy bohužel nemohly ovlivnit vládou či jinými organizacemi vyhlášené či podpořené dotační tituly pro ukrajinské uprchlíky, které částečně rozdmýchaly „rovné přístupy nejen ke vzdělávání“ uprchlíků a občanů ČR. Dotačními tituly se stalo, že zákonným zástupcům dětem z Ukrajiny byly hrazeny vzniklé náklady na vzdělávání bez rozdílu, bez zjišťování potřeby. Pro zachování co nejvyšší kvality ve vzdělávání jak pro české i ukrajinské děti důležité zajištění sociálního smíru.

SPOLUPRÁCE SE ŠKOLOU A KOMUNIKACE MEZI RODIČI, UČITELI A ŠKOLOU

Posledním využitým relevantním nástrojem, dosti náročným na zpracování, je dotazník realizačního týmu MAP II směřovaný do oblasti nyní populárních tzv. „měkkých ukazatelů“, využívaných k monitorování klimatu školy a potažmo také rovných příležitostí v oblasti vzdělávání. Realizační tým se pro toto doplňkové šetření rozhodl zejména proto, že efektivní a funkční komunikace mezi školou, pedagogy, zákonnými zástupci i dětmi a žáky je pro realizaci kvalitního inkluzivního vzdělávání klíčová. Dalším důvodem k detailnějšímu šetření bylo seznámení s výstupy dotazníkového šetření potřeb mateřských a základních škol v rámci projektu Šablony I a II OP VVV realizované MŠMT v jednotlivých ORP, kde zejména v sekci věnované předškolnímu vzdělávání se objevovala data směřující další šetření realizačního týmu právě do oblasti vzájemné komunikace aktérů vzdělávání. Data byla tříděna dle škol, typu respondentů a souhrnně pro všechny kategorie. Níže jsou reprodukovány pouze nejvýraznější kategorie souhrnných postřehů týkající se především komunikace a pocitů z ní plynoucích zúčastněných aktérů.

Dotazník sbíral také některé doplňkové informace o případných silných a slabých stránkách škol. Do této jeho reprodukce však již nejsou zahrnuty doplňující postřehy a výtky, týkající se významněji pouze nedostatečné kapacity školních budov, jídelen, tělocvičen a dalších souvisejících zařízení, které vedení škol nemůže komunikací s rodiči přímo ovlivnit. Pro oblast rovných příležitostí je však podstatné zajištění potřebné kapacity škol, aby škola mohla přijmout opravdu všechny děti a žáky.

Za zmínku stojí také zajímavý postřeh, který ze souhrnných dat nevyplyne. Jde o to, že zákonní zástupci žáků odpovídají častěji v tom smyslu, že mají všechny potřebné informace než samotní pedagogové škol, kteří jsou v tomto ohledu mírně skeptičtější. Tento rozdíl je však drobný, patrný je jen při detailním filtrování dat dle typu respondentů. Toto zjištění je zajímavé, ale pro oblast rovných příležitostí nevýznamné. Jednou z příčin může být například celkový nárůst požadavků kladených na pedagogy v situaci, kdy jsou teprve vytvářeny podmínky k realizaci kladených nároků (zvyšování inkuzivity školy v okamžiku, kdy není

uspokojivě vyřešena potřebná kapacita školy atd.). Následující data pocházejí z vyhodnocení dotazníkového šetření, zpracovaného v září 2020. Vzhledem k náročnosti sběru a zpracování těchto dat nebude již šetření realizačním týmem opakováno. Bylo i přihlédnuto, že zástupci škol musí vyplňovat dotazníky i z jiných oblastí a již tak jsou značně zatíženi administrativou. Vytíženost vedení škol je značná, časové možnosti a kapacity jsou omezené.

Jak již bylo zmíněno v rámci kapitoly Kodex školy, v průběhu projektu MAP II. byl vytvořen Kodex komunikace pro základní školy MČV Praha 22. Ten byl vytvořen jednak ve formě psané a také ve formě videa, které plní funkci osvětovou a edukativní a klade si za cíl zdůraznit hlavní myšlenky a vzkazy:

- 📖 Komunikace mezi rodinou a školou je založena na vzájemné důvěře, partnerství a respektu.
- 📖 Pro úspěšný posun dítěte je nezbytná funkční spolupráce rodiny a školy.
- 📖 Cílem společné komunikace a spolupráce je vždy prospěch a rozvoj dítěte.

Odkaz na Kodex komunikace a na video naleznete zde:

https://www.zsjiandusu.net/fileadmin/downloads/rodice/Komunikace/Kodex_komunikace_ucitele_rodice.pdf

<https://www.youtube.com/channel/UCyE-c7XameCagR3RLghxd-g>

SHRNUTÍ POZNATKŮ

Kodex školy – jsou monitorovány překážky v naplňování kodexu, které souhrnně indikují u MŠ i ZŠ, že velkým problémem je především vysoký počet dětí a žáků ve třídách a naplněnost kapacity škol. Následuje diagnostika dětí tzv. za pochodu v průběhu školní docházky. Tuto diagnostiku komplikují dlouhé čekací lhůty a vytíženost relevantních pracovišť. Celý řetězec vrcholí nedostatkem asistentů pedagoga, speciálních pedagogů, psychologů a tlumočnicků.

Řešením je tedy:

- 📖 Zajištění dostatečné kapacity škol.
- 📖 Snížení počtu dětí a žáků ve třídách.
- 📖 Zrychlení diagnostiky a zlepšení spolupráce s poradenskými pracovišti.
- 📖 Podpora dětí a žáků s OMJ – včetně podpory komunikace s jejich rodiči.
- 📖 Personální podpora v podobě zajištění dostatečného množství a kvality pracovníků zajišťujících inkluzi.

Přenos informací o potřebách MŠ do MAP potvrdil, že mateřské školy potřebují pomoc v těchto oblastech

- ⌵ Finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, speciálního pedagoga, psychologa, pedagogických i nepedagogických pracovníků).
- ⌵ Rozvíjení povědomí o inkluzivním vzdělávání u pedagogů.
- ⌵ Vyvinutí efektivní praxe při práci s dětmi s odlišným mateřským jazykem.
- ⌵ Získání finančních prostředků na realizaci vhodných podpůrných opatření, která povedou k naplnění inkluze v MŠ.
- ⌵ Založení kroužku českého jazyka pro cizince (efektivní výuka tohoto jazyka).
- ⌵ Individuální práce s cizojazyčnými dětmi.
- ⌵ Logopedická podpora dětí.
- ⌵ Snížení počtu dětí ve třídách.
- ⌵ V rámci inkluze potřebují MŠ podporu speciálně-pedagogické péče, např. formou spolupráce s poradenskými zařízeními.
- ⌵ Schopnost pracovat s dětmi vhodně zvolenými metodami a prostředky.

Přenos informací o potřebách ZŠ do MAP poskytl obraz současného stavu, kdy školy v území mají problém především s vysokým počtem žáků ve třídách. Školy potřebují nové odpovídající prostory s dostatečnou kapacitou, týká se to i jídelen, šaten atd. Na systémové úrovni se pak potýkají také s nedostatkem kvalifikovaných pedagogů na trhu práce a potřebou větší funkční i odborné podpory v oblasti inkluze.

V současnosti se každým rokem zvyšuje počet žáků, s tím souvisí i nárůst počtu žáků s SPU a s OMJ. Takoví žáci mají odlišnou vzdělávací dráhu, potenciál, potřeby i cíle.

Školy uplatňují v rámci svých možností a kapacit individuální přístup, aktivně spolupracují s PPP, pracují s podpůrnými opatřeními, využívají Šablon – čeština pro cizince, doučování pro žáky ohrožené školním neúspěchem, speciální pedagog. Školy také realizují sebehodnotící sezení s žáky, konzultace ve třech (žák – učitel – rodič). Chybí jim pevně stanovený systém podpory rozvoje sociálních dovedností žáků a jasné postupy (metodika) pro práci s žáky s OMJ, a také jasné návody na realizaci nezbytné distanční výuky.

Základní školy potřebují pomoc v těchto oblastech:

- ⌵ Snížení počtu žáků ve třídách obecně, jež povede k možnosti aktivnější seberealizace jednotlivců a k možnosti dělit výuku ve všech ročnících.
- ⌵ Řešení nedostatku kvalifikovaných asistentů pedagoga, finanční a personální zajištění školního psychologa a speciálního pedagoga na plný úvazek.
- ⌵ Prostory pro realizaci podpůrných opatření.

- ⌵ Dostatek prostor a finančních prostředků k rozšíření možností pedagogů při práci s individualitou žáka.
- ⌵ Podporu při práci s OMJ.
- ⌵ Podporu při případné distanční výuce.
- ⌵ Zjednodušení administrativních požadavků, zejména vyjasnění indikátorů a „polidštění“ administrativního jazyka pro pedagogickou veřejnost.

Spolupráce se školou a komunikace mezi rodiči, učiteli, školou a ostatními organizacemi – zachovat funkční komunikace mezi školou, rodiči a ostatními partnery škol, zacílit na společná setkání vedení škol s rodiči, podpořit důvěru rodičů v proces školní diagnostiky, provádět větší osvětu o odborné pomoci pedagogických poraden a center.

- ⌵ Doporučením je pokračovat v rámci MAP II s podporou vzájemné komunikace aktérů vzdělávání, v jejich propojování a v podpoře budování znalostí a dovedností v této oblasti u vedení škol a pedagogů.

ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Ve spolupráci s realizačním týmem MAP mateřské i základní školy již aktivně pracují na usnadnění přechodu dětí z MŠ do ZŠ, osvětové činnosti v oblasti školní zralosti směřované k pedagogům a zákonným zástupcům dětí a žáků a osvětové činnosti cílené na rodiče a zákonné zástupce dětí a žáků s OMJ, podporující začlenění těchto dětí a žáků do českých škol.

Nejdůležitější doporučení v oblasti rovných příležitostí na úrovni MAP jsou

- ⌵ Pokračovat v dosavadní spolupráci a podpoře rovných příležitostí dlouhodobě prostřednictvím MAP a projektů návazných.
- ⌵ Podporovat komunikační dovednosti škol a pedagogů, propojovat aktéry vzdělávání.
- ⌵ Podpořit vzdělávání pedagogů ve všech požadovaných oblastech.
- ⌵ Zacílit na přenastavení vnímání celospolečenské role pedagoga.
- ⌵ Vyvíjet aktivity v oblasti podpory školní zralosti dětí a znalostí této problematiky.
- ⌵ Podporovat děti a žáky s OMJ, podporovat školy při práci s nimi a s jejich rodiči.
- ⌵ Nastavit systém vzniku a vedení školních logopedických asistentů, koordinace, spolupráce s poradnami a centry.
- ⌵ Podporovat nadané žáky.

Nejdůležitější doporučení k řešení na obecné systémové úrovni jsou

- ⌵ Zajistit dostatečné kapacity škol.
- ⌵ Snížit počet dětí a žáků ve třídách.
- ⌵ Podporovat zrychlení pedagogické diagnostiky a zlepšení spolupráce s poradenskými pracovišti.
- ⌵ Podporovat systémová řešení začlenění dětí a žáků s OMJ do českých škol.
- ⌵ Personální podpora v podobě zajištění dostatečného množství a kvality pedagogů a pracovníků zajišťujících inkluzi

